מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר מנהגים וסימנים של ראש השנה ואת המשמעות שלהם
- להבחין בין מה שנשאר קבוע במסורת לבין מה שמשתנה מדור לדור
- לתרגל כתיבת איחולים ומשחקי מילים בהשראת סימני החג

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ג – שנים עשר
2. ב – יהי רצון
3. ב – הליכה למקור מים והשלכת פירורים
4. ג – מנגינת תקיעת השופר
5. ב – כי כולם מכירים את התפוח בדבש

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – יש מגוון מנהגים בין משפחות ותרבויות שונות
2. נכון – כך מכינים שופר באופן מסורתי
3. נכון – הדף מציע אפשרות כזו לכל תלמיד ותלמידה
4. לא נכון – עדן רוצה שכל שנים עשר הסימנים יהיו על השולחן
5. נכון – מחפשים מילה שנשמעת דומה לשם המאכל

חלק ג' – השלמת מילים

1. יהי רצון
2. תשליך
3. שופר
4. מוחשי
5. מורשת

חלק ד' – התאמה

- 1 – ב (איחול לשנה מתוקה)
- 2 – ג (איחול לשנה מלאה מצוות כמו גרעינים)
- 3 – א (צליל שמעורר ללב ולתשובה)
- 4 – ה (השלכת חטאים סמלית למים)
- 5 – ד (איחול שהאויבים יכרתו)

חלק ה' – סדר נכון – הכנת צלחת הסימנים הכיתתית

1. בחרו מאכל מוכר או מאכל חדש
2. חפשו מילה שנשמעת דומה לשם המאכל
3. כתבו איחול שמתחיל ב'יהי רצון ש...'
4. ציירו את המאכל על צלחת נייר עגולה
5. חברו את כל הצלחות לשולחן חג כיתתי על הקיר

חלק ו' – כתיבה

1. תשובה אישית הכוללת לפחות דוגמה אחת למוחשי (כמו מאכל) ודוגמה אחת לבלתי מוחשי (כמו מנגינה או סיפור), בשפה ברורה ומסודרת
2. הצעות מכבדות כמו: להביא מאכל מהמסורת שלה, לכתוב איחול לשנה טובה בשפה שלה, או לשתף איך מברכים שנה חדשה אצלה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תקיעה, שברים, תרועה
- למשל: תמר – שיתמו אויבינו
- תשובה אישית המבחינה בין מסורת קבועה לבין שינוי בין דורות או משפחות

טיפים להפעלה:

- אפשר להביא דוגמאות אמיתיות של סימנים ואיחולים לפני הפעילות כדי לעורר רעיונות
- כדאי לתת זמן לדיון במקרה של אלמז ולהדגיש כבוד למגוון מסורות בכיתה
- לפריט המשימה הפתוחה אפשר לחלק לפי רמות כפי שמוצע בדף המקורי

דף תרגול: ראש השנה – מורשת חיה בשולחן ובקול

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בראש השנה יש מנהגים שעוברים במשפחות שנים רבות, כמו תקיעת שופר, אכילת סימנים ותשליך. בדף הזה נבדוק מה מוכר לנו, מה מוחשי ומה בלתי מוחשי, ואיך אפשר ליצור מנהג חדש משלנו.

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה סימנים נהוג לאכול אצל חלק מהמשפחות בראש השנה?

א) שניים ב) שבעה ג) שנים עשר ד) עשרים

2. מה אומרים לפני אכילת סימן?

א) ברכת המזון ב) יהי רצון ג) שהחיינו ד) קדיש

3. מהו תשליך?

א) ריקוד בחג ב) הליכה למקור מים והשלכת פירורים ג) תפילה בבית הכנסת בלבד

ד) אכילת תפוח בדבש

4. איזה מהבאים הוא דבר בלתי מוחשי בחג?

א) תפוח בדבש ב) צלחת הסימנים ג) מנגינת תקיעת השופר ד) רימון

5. למה דניאל הציע לבחור רק סימן אחד בכיתה?

א) כי אין מספיק זמן ב) כי כולם מכירים את התפוח בדבש ג) כי הוא לא אוהב סימנים אחרים

ד) כי המורה ביקשה כך

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כל המשפחות בעולם חוגגות ראש השנה באותה צורה בדיוק	☐	☐
2	שופר הוא כלי נגינה שעשוי מקרן איל	☐	☐
3	אפשר לכתוב איחול חדש לשנה טובה גם בלי לחגוג את החג באופן מסורתי	☐	☐
4	עדן רוצה שרק סימן אחד יהיה על השולחן הכיתתי	☐	☐
5	משחק מילים הוא חלק מהדרך ליצור איחול לסימן	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. לפני אכילת סימן נהוג לומר איחול שמתחיל במילים _____

2. מנהג ההליכה למקור מים והשלכת פירורים נקרא _____

3. כלי הנגינה שתוקעים בו בראש השנה נקרא _____

4. דבר שאפשר לגעת בו או לראות, כמו אוכל, נקרא _____

5. דבר שעובר מדור לדור במשפחה נקרא _____

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. תפוח בדבש	___	**א.** צליל שמעורר ללב ולתשובה
2. רימון	___	**ב.** איחול לשנה מתוקה
3. שופר	___	**ג.** איחול לשנה מלאה מצוות כמו גרעינים
4. תשליך	___	**ד.** איחול שהאויבים יכרתו
5. כרתי או כרישה	___	**ה.** השלכת חטאים סמלית למים

5 חלק ה' – סדר נכון – הכנת צלחת הסימנים הכיתתית

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	ציירו את המאכל על צלחת נייר עגולה
☐	חברו את כל הצלחות לשולחן חג כיתתי על הקיר
☐	בחרו מאכל מוכר או מאכל חדש
☐	כתבו איחול שמתחיל ב'יהי רצון ש...'
☐	חפשו מילה שנשמעת דומה לשם המאכל

6 חלק ו' – כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקה: איך חוגגים ראש השנה אצלכם או אצל אדם שאתם מכירים? ציינו דבר מוחשי אחד ודבר בלתי מוחשי אחד בחג

2. מה אפשר להציע לאלמז, שמשפחתה חוגגת אחרת ולא בטוחה מה להביא לשולחן הכיתתי?

כרטיס יציאה

מהם שלושת צלילי השופר?

כתבו סימן אחד ואיחול שלו

כתבו דבר אחד שנשאר כמו פעם בחג ודבר אחד שמשתנה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀